

Het goede kwaad

Van Samanta Schweblin zijn verschenen:

Gif

Duizend ogen

Zeven lege huizen

Mond vol vogels

Het goede kwaad

Samanta Schweblin won in 2022 de National Book Award for Translated Literature voor haar verhalenbundel *Zeven lege huizen*. Haar debuutroman, *Gif*, stond op de shortlist van de International Booker Prize, en haar roman *Duizend ogen* en verhalenbundel *Mond vol vogels* stonden op de longlist van dezelfde prijs. Haar boeken zijn vertaald in meer dan veertig talen en haar werk is in het Engels verschenen in onder andere *The New Yorker* en *Harper's Magazine*. Ze werkt momenteel aan een roman.

SAMANTA SCHWEBLIN

**HET GOEDE
KWAAD**

VERHALEN

Vertaald uit het Spaans door
Eugenie Schoolderman

**MERIDIAAN
UITGEVERS**

2025

De vertaler ontving voor deze vertaling een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Eerste druk, februari 2025

© Samanta Schweblin, 2025

© 2025 Nederlandse vertaling Eugenie Schoolderman

Oorspronkelijke titel *El buen mal*

Oorspronkelijke uitgave Seix Barral, onderdeel van

Editorial Planeta, S.A.

Omslagontwerp Nanja Toebak

Omslagbeeld Ink Pot Graphics, Matthew J Buckett, 'Girls in the sun'

Foto van de auteur © Stefan Klueter

Typografie Wim ten Brinke

Drukkerij Wilco

ISBN 978 94 93305 61 8

NUR 302

www.meridiaanuitgevers.com

 @meridiaanuitgevers

 @meridiaanboeken

 @MeridiaanBoeken

 Meridiaan Uitgevers

Inhoud

Welkom bij de club	9
Een fabelachtig dier	35
William in het raam	53
Het oog in de keel	77
De vrouw in Atlántida	127
De Baas op bezoek	177
<i>Over de verhalen</i>	217
<i>Met dank aan</i>	219

In het vreemde schuilt altijd meer waars.
Uit *Brieven* van Silvina Ocampo

WELKOM BIJ DE CLUB

Ik spring vanaf het uiteinde van de steiger in het water en zink, terwijl ik mijn neus dichtknijp. Na de plons doe ik mijn ogen open en laat ik me rustig verder vallen, langzamer nu, en kijk ik naar de nieuwe tinten om me heen, donkerder, glinsterender. Ik zak dieper, ik houd nog steeds mijn adem in.

Misschien is er een minuut verstreken. Eindelijk raak ik met mijn voeten de drabbige bodem, langzaam, als een astronaut die op de maan landt. Ik laat mijn neus los en laat mijn armen zakken, mijn lichaam spant zich. Ik voel kramp vanuit mijn longen, een stuip, ik wacht nog wat langer. Ik voel even aan de stenen die ik om mijn middel heb gebonden – de knoop kan altijd nog los. Om te voorkomen dat ik spijt krijg, adem ik in. Mijn borst loopt vol met water, ik voel een nieuwe, felle kou rond mijn ribben. Ik wil dat het pijnloos gaat. Uit mijn mond en neus borrelt een tiental belletjes op. Ik voel weer kramp, ik ben bang voor wat er nu kan gebeuren. De lucht die ik nog heb blaas ik uit. Het verrast me, de gewaarwording van vloeistof waar eerst lucht zat, maar vooral hoe helder ik ben, hoe kalm. Ik kijk naar mijn handen, ze zijn

groter en witter dan boven water, en ik vraag me af hoe lang het zal duren voordat ik het bewustzijn verlies. Wier, scholen zilverkleurige ogen, als glitters rondzwevend plankton. Mijn lijf voelt helemaal los, daar in de warme, koele en dan weer warme stromen. In de verte wordt de bodem troebel. Hoeveel tijd zou er zijn verstreken? Drie minuten, misschien wel vijf, dat kan ik niet meer inschatten. Ik was er zeker van dat het allemaal sneller zou gaan.

Ik voel aan de stenen en zoek de knoop. Ik heb geen spijt, in dit stadium is het 'gebeurd is gebeurd'. Het is gewoon nieuwsgierigheid. Ik maak de knoop los, de stenen zakken naar beneden. De val veroorzaakt een beving bij mijn voeten, die op hun beurt langzaam loskomen van de grond. Niet wetend wat ik moet doen, zweef ik daar als het ware. En ik weet nog dat ik op dat moment dacht: En wat als dit het dan is? De rest van de eeuwigheid daar blijven zweven en twijfelen: de eerste echte angst die ik die dag voelde. Nooit meer voor- of achteruit kunnen, geen enkele kant op kunnen.

Ik rol mezelf op, stamp met mijn voeten op de bodem en duw mezelf omhoog. Waar ging het mis? Ik probeer het te begrijpen. Even lijkt ik makkelijk op te stijgen, maar na een paar meter stopt mijn lichaam, gerieflijk zwevend. Het duurt een tijdje voor ik er ben, voor ik eindelijk de kristalheldere warmte van de oppervlakte bereik. Zal ik gewoon weer kunnen ademen als ik bovenkom? Ik vraag

me af of iemand me aan het zoeken is, ik vrees een schandaal. Ik doe een paar slagen, kom eindelijk met mijn hoofd boven water en voel de opluchting van de frisse lucht op mijn natte gezicht.

De stenen oever is even leeg als altijd, trappelend waad ik naar de houten trap en ik klim op de steiger. Ik kokhals en buig voorover en verwacht dat al het water eruit komt, maar er gebeurt niets. De druppels die van mijn kin glijden verdampen meteen op het warme hout. Ik wil gaan staan, maar ik ben zo slap als een vaatdoek, ik wacht even en probeer het dan nog eens. Aan de andere kant van de tuin staat de zon recht op de grote ramen, het licht doet pijn aan mijn ogen. Ik wring mijn haar uit, probeer hetzelfde te doen met het voorpand van mijn T-shirt en met de onderkant van mijn broek, en loop naar het begin van de steiger. Mijn slippers staan nog op het gras, precies zoals ik ze had achtergelaten. Ik trek ze aan en met grote moeite loop ik de helling op, door de tuin naar boven.

Ik weet nog hoe ik thuis aankom: ik zie mezelf in het grote achterraam, mijn drijfnapte kleren plakken aan mijn lichaam, mijn hand die ik uitsteek om de glazen pui, die piepend en knarsend over de rail gaat, open te schuiven, het kozijn dat voor mijn ogen langs beweegt en de weerspiegeling wegneemt, en daarachter de woonkamer en de eettafel met de niet-afgeruimde resten van het ontbijt. Ik houd me even vast aan het kozijn en stap dan met

een laatste krachtsinspanning over de drempel.

Binnen is er niets dan rust. De hortensia's die ik 's ochtends heb afgesneden staan nog precies zoals ik ze heb neergezet in de twee vazen in de keuken. De twee brieven die ik bij de boeketten heb gezet haal ik weg, de brief die ik aan hem heb geschreven en die aan de meisjes. Ik weet niet zeker of het een goede beslissing is om de brieven weg te halen, ik ben er niet eens zeker van of ik ze van dezelfde tafel pak als waarop ik ze niet lang daarvoor heb neergezet. Ik ben nergens zeker van, toen niet en ook nu niet, maar ik zie op de klok dat het al tien voor half een is, daarom ga ik naar boven, stop de brieven in de la van mijn nachtkastje, trek mijn natte kleren uit, doe iets droogs aan en ga weer naar beneden om het middageten te maken.

Toeterend komen ze aangerezen en als een wervelwind stormen de meisjes binnen. Ze hebben een hok met een konijn erin bij zich.

'We moeten tot donderdag voor hem zorgen,' zegt hij, 'een week per gezin.'

Ik sta eieren te kloppen. Dat veronderstelt een enorme inspanning, maar ik tril helemaal, ik hoop maar dat ze door het kloppen niet doorhebben hoe ik eraan toe ben. De meisjes omhelzen me bij mijn heupen, ik moet de kom omhooghouden om hun gezicht te kunnen zien.

'Hij heet Tonnetje.'

'Ja, Tonnetje!'

Hun stemmen galmen in mijn hoofd.

De oudste duwt haar neus in mijn buik en snuift uit alle macht.

‘Mama, je stinkt.’

De jongste doet haar na.

‘Het is echt zo! Naar vieze blubber of zo.’

‘Oké,’ zeg ik, ‘we gaan eten.’

Ik weet nog hoe bang ik ben om te stoppen met kloppen. Maar ik stop en er gebeurt niets, niemand die op me let. De oudste schuift het hok tegen de muur en laat het konijn vrij. Haar vader gaat snel de schuifpui dichtdoen. Als hij terug is roept hij ons door drie keer in zijn handen te klappen: ‘Nu alles goed dichthouden,’ zegt hij.

Ik doe de vijfde omelet in de pan en serveer de andere die al klaar zijn. Hij weet dat hij zelf op de omelet die nu op het vuur staat moet letten, omdat hij de enige is die er altijd twee eet. Dus we gaan aan tafel, en eindelijk, althans een paar seconden lang, helpt de stilte van de meisjes die hun eerste hapjes nemen me wat te kalmeren.

Alles is in orde, zeg ik tegen mezelf, rustig maar.

Ik staar naar het konijn, dat zonder al te voorzichtig te doen dwars door de eetkamer linea recta naar het schaal-tje met water hupt dat ze voor hem op de grond hebben gezet. Ik ben verbaasd over de vanzelfsprekendheid waarmee hij zich buiten zijn hok beweegt. Terwijl Tonnetje als een doorgewinterde reiziger nieuwe gebieden verkent, ben ik deze vrouw die altijd vastzit op dezelfde plek. Hij komt dichterbij, snuffelt aan mijn voeten. Zijn

neusje kietelt, ik houd me voor de zekerheid vast aan de tafelrand.

‘Hij heet Tonnetje omdat hij dik is.’

‘Dat is niet waar.’

‘Wel waar, dat zei de juf.’

De meisjes zwaardvechten even met hun vorken, maar eten daarna weer verder. Hij staat op om de laatste omelet te halen, op weg naar de keuken is hij alweer aan het bellen.

Alles is in orde, zeg ik bij mezelf, en het verbaast me hoe lekker ik het gekietel vind.

‘Ben je blij, mama?’

Met het bestek in de lucht wacht de jongste in spanning op mijn antwoord. En ineens springt ze van haar stoel en rent met haar vork en mes nog steeds in de lucht om de tafel heen.

‘Tonnetje! Tonnetje! Mama is blij!’

‘Maar iets eten is vast te veel gevraagd, hè?’ zegt hij als hij terugkomt met zijn tweede omelet en het onaangeroerde eten op mijn bord ziet.

De oudste kijkt en luistert. Het ergste is wat ze van ons overneemt, wat het ook is.

We zijn uitgegeten en mijn gezin verdwijnt de trap op naar boven. Dat vind ik zo fijn van dit huis, het absorptievermogen, hoe snel iedereen wordt opgenomen in de kamers. In de woonkamer blijft het lege hok openstaan, ik voel me getroost door de gedachte dat de kinderen

met het konijn aan het spelen zijn en zich vermaken terwijl ik er niet ben. Het is net als de wasmachine of de magnetron horen, ik ontspan me, omdat ik, zelfs als ik niet in beweging kan komen, praktisch gezien toch wat aan het doen ben.

Ik loop naar de glazen pui, schuif hem open en kijk naar de tuin.

Ik houd alles voor mogelijk, maar hoe is het mogelijk, hoe kan het dat er gebeurd is wat er gebeurd is en ik me toch zo goed voel, en mijn haar zelfs al bijna droog is. Ik haal diep adem, zoek mijn tas aan de kapstok en ga via de voordeur naar buiten. Zijn auto staat weer eens dwars over de oprit, het lijkt wel een barricade. Daar ruziën we al niet meer over, ik heb geleerd bijna zonder mijn kleren vies te maken mijn benen tussen het spatbord en de muur te schuiven. Wanneer hij thuis is, is 'de deur uit gaan' meer de oprit 'trotseren,' of 'bedwingen,' en wil ik die bedwingen, dan moet ik echt vastberaden zijn.

De buurman van hiernaast komt aan in zijn pick-up. Dit is de dag waarop ik erachter kom wat hij nu werkelijk zoal doet. Maar vooralsnog denk ik gewoon dat hij thuiskomt van het jagen, zoals elke middag wanneer hij zijn pet opheeft met de klep naar voren. Hij heeft een hertengewei boven de voordeur hangen, en hoewel hij geen militair is, kleedt hij zich wel zo.

Drie jaar geleden stond hij op de voorpagina van de plaatselijke krant vanwege een rechtszaak waarin hij er-

van werd beschuldigd een vrouw lastig te hebben gevallen die vroeger in Toni's café werkte en die we na dat artikel nooit meer hebben gezien. En later was er die toestand met dat prikkeldraad. Dezelfde dag dat hij het aanbracht hebben we geprobeerd met hem te praten, meerdere keren legden we hem uit dat de kinderen er misschien vlakbij zouden spelen en zich dan konden bezeren. Hij zei toen dat het juist daarom prikkeldraad was, dat alleen daarmee ouders zouden zorgen dat hun kinderen uit de buurt bleven: 'De afrastering is voor de ouders.'

Ik herinner me dat er die hele dag veel dingen zijn waar ik niet aan probeer te denken. Aanvankelijk staat de buurman ook op de lijst.

Op straat, onder de bomen, is de hitte niet zo benauwend. Op de hoek bel ik aan bij Daniela, en fatsoeneer me een beetje. Ik ga met mijn vingers als een kam door mijn haar en vind een nog nat stuk wier in de punten. Ik trek eraan tot het zo uitrekt dat het wel kauwgom lijkt en laat het op de grond vallen. Ik droog mijn handen af aan mijn broek en druk dan nog een keer op de bel. Als ik genoeg heb van het wachten, ga ik naar het pleintje.

Het is hier nog net zo'n rijkeluisbuurt met kasten van huizen als de dag dat we hier kwamen wonen, aardig wat jaren geleden alweer. Een paar straten verderop is het café. Binnen zijn twee tafeltjes bezet; Toni staat in de keuken af te wassen, ik zie hem door het raampje, hij

knipoogt naar me. Ik steek mijn hoofd om de deur en vraag hem naar Daniela, maar hij weet niet waar ze is, daarom ga ik maar even aan de bar zitten. Ooit hebben we een paar keer seks gehad op de keukenvloer, in de kleedkamer en in het toilet voor het personeel. Tot Toni op een dag ineens zei: 'Nou, dat moet het dan maar zijn, hè?' En hij zei het gelaten, alsof hij een tijd een vlek uit had staan boenen zonder dat het hem lukte hem helemaal weg te krijgen en hij het uiteindelijk maar opgaf.

Er komt een vrouw aangelopen, ze pakt een suikerpot van de bar. Voordat ze ermee terugloopt naar haar tafeltje lacht ze naar me. Ik voel even aan mijn haar om er zeker van te zijn dat er geen wier meer in zit. Ik vind nog een klein sliertje, misschien een verdwaald restje van het vorige stuk. Het is een opluchting te zien dat geen mens iets vreemds aan me merkt, ik krijg zin om mijn rug te rechten en me uit te rekken, om iets te doen in plaats van daar alleen maar een beetje te zitten wachten.

Ik ga naar buiten en rook een sigaret; vanaf de hoofdweg komt een auto aangereden, hij rijdt voorbij en verdwijnt in de verte. Op de stoep zijn geen zuilen of muren of palen om tegenaan te leunen, daar heeft iedereen zijn eigen huis voor, de straat is gewoon een lange tuin om in te lopen. Op het pleintje ga ik op het bankje zitten. Ik weet nog dat ik denk: Ik ga tot tien tellen, en als ik zin heb steek ik nog een sigaret op. Ik tel om niet te hoeven denken.

Zo zit ik daar, als ik opeens het konijn zie, hij huft precies op dat moment de straat over, een konijn dat dik genoeg is om Tonnetje te heten. Hij gaat ervandoor, de struiken in. Vervolgens zie ik een van de meisjes. Ze huilt met haar hoofd in haar handen, haar gezicht rood en vol snottebellen, zo verteerd door angst dat ze niet meer in staat is om het konijn te zoeken. Zal de oudste de beperkte emotionele intelligentie van mij meekrijgen? De jongste loopt achter haar aan, doet haar zus na door naar haar hoofd te grijpen maar zonder te huilen, en speurt met haar ogen elk hoekje af. Ik sta op en loop naar ze toe. Hij komt achter ze aan, zijn telefoon in de hand.

‘Je had de schuifpui open laten staan,’ zegt hij.

‘Mama! Tonnetje!’

De jongste slaat haar armen om me heen. De oudste huilt.

‘Wat moeten we nu, mama?’

We splitsen op in twee groepjes, hij met de jongste, ik met de oudste, ieder aan één kant van de straat, en schudden aan de struiken tussen de tuinen van de buren. Ooit zag ik vanuit de keuken een zwerversstel net zoiets doen in mijn eigen tuin, geen idee wat ze zochten. Ik heb toen de beveiliging gebeld, die meteen kwam en ze meenam. Maar in de rozenstruik bleef een gele sweater hangen, wel bijna een week lang. Uiteindelijk heb ik hem gepakt en in de wasmachine gestopt, zonder andere dingen en op een kort wasje. Ik liet hem drogen, vouw-

de hem op en liep ermee naar de bushalte, een kleine kilometer verderop, en liet hem daar achter op het bankje. Ik wist ook wel dat dat niet echt wat je noemt teruggeven was, maar het was in elk geval wel hem ergens neerleggen. Ik wilde geen dingen in huis die niet van mij waren.

We gaan naar de volgende tuin. Een buurvrouw kijkt uit het raam. Ik herken haar, het is de moeder van de tweeling die bij mijn jongste dochter in de klas zit. Ze komt vast naar buiten om ons te helpen, denk ik. Ze zal vragen: 'Wat is er aan de hand?' en zeggen: 'Ik heb het konijn gezien!' Ze kijkt naar me en loopt dan weg bij het raam, ik ga naar de deur om op haar te wachten, ze kan elk moment naar buiten komen. Op een keer stond ze met in elke hand een van mijn dochters bij de ingang van de school en zei toen tegen me: 'Dit is de laatste keer dat ik op u wacht, begrepen? U bent hier niet de enige die het zwaar heeft.'

Maar de deur van het huis blijft dicht.

In de bosjes komt mijn oudste op me afgerend, omhelst me en duwt me zo de volgende tuin in. Het zoeken beu, klapt hij drie keer in zijn handen. Het gezin verzamelt zich midden op de straat en we lopen terug naar huis. Hij heeft de smoor in, dat weet ik door de toon van zijn stem.

'Ik weet waar we aan een ander konijn kunnen komen.'

Hij zegt het waar de kinderen bij zijn, prompt grijpen vier handjes me stevig vast.

‘Nee. Nee, nee! Tonnetje!’

We staan al op onze oprit als de buurman opeens van achter mijn man naar ons toe komt lopen.

‘Goedemiddag,’ zegt hij.

Mijn man draait zich om en ziet hem dan pas. De buurman heeft het konijn bij zich, hij houdt hem vast bij zijn oren.

‘Is hij dood, mama? Mammie!’

Ontdaan staan de meisjes om ons heen te springen. Het konijn schopt een paar keer in de lucht en blijft dan weer rustig bungelen.

‘Maar doet dat geen pijn?’ vraagt de jongste.

‘Zo houd je een konijn vast,’ stelt mijn man ze gerust.

Maar Tonnetje is te dik, en de man staat inmiddels dichtbij genoeg om te zien wat een kracht er op de pezen in zijn vuist staat. De bek van het dier vertrokken in een wrede grijns, de tanden naar buiten, de ogen samengeknepen en waterig.

‘Gaan we konijn eten?’ vraagt de man.

De meisjes gillen. De man lacht.

‘Hier, alsjeblijft, het is goed bedoeld.’

Hij houdt het konijn op en mijn man probeert het te pakken, maar hij weet niet hoe.

‘U moet wel uw telefoon wegbergen om het konijn te kunnen pakken,’ zegt de man.